

AKADEMIA BEZPIECZEŃSTWA

Akademia Bezpieczeństwa
C&M. Consulting
Przemysław Jaśko
ul. Piaski 54, 32-555 Zagórze
www.abakademia.pl
biuro@abakademia.pl

„„Ochrona ludności- Obrona cywilna, zmiany, nowe regulacje prawne w zakresie zadań JST na poziomie powiatu i gminy””

Analiza ustawy z dnia 5 grudnia 2024r. o ochronie ludności i obronie cywilnej

Program szkolenia

- Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie powiatu i gminy;
- Organy i podmioty realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- Zasady planowania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- Funkcjonowanie systemu wykrywania zagrożeń, ostrzegania, powiadamiania i alarmowania o zagrożeniach na poziomie gminy i powiatu;
- Użytkowanie i ewidencja oraz warunki techniczne obiektów zbiorowej ochrony;
- Funkcjonowanie i organizacja obrony cywilnej oraz sposób powoływania personelu do obrony cywilnej;
- Finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej.

Rozdział 1

Zasadniczym celem ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej jest wypełnienie społecznego zapotrzebowania na bezpieczne i odporne środowisko cywilne w kontekście zagrożeń militarnych, w szczególności związanych z zagrożeniem ze strony Rosji.

ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej konstituuje system ochrony ludności w Rzeczypospolitej Polskiej, **który składa się z:**

organów administracji publicznej wykonujących zadania ochrony ludności, zwanych „**organami ochrony ludności**”,

podmiotów wykonujących zadania ochrony ludności, zwanych „**podmiotami ochrony ludności**” oraz sił i środków przeznaczonych do realizacji zadań ochrony ludności, zwanych „**zasobami ochrony ludności**”.

ORGANY OCHRONY LUDNOŚCI

PODMIOTY OCHRONY LUDNOŚCI

ZASOBY OCHRONY LUDNOŚCI

Art. 2. 1. **Ochrona ludności to system składający się** z organów administracji publicznej wykonujących zadania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa ludności przez ochronę życia i zdrowia ludzi, mienia, w tym zwierząt, infrastruktury niezbędnej do zaspokojenia potrzeb bytowych, dóbr kultury i środowiska w sytuacji zagrożenia, zwanych dalej „**organami ochrony ludności**”, podmiotów wykonujących te zadania, zwanych dalej „**podmiotami ochrony ludności**”, oraz **zasobów ochrony ludności**.

2. Obrona cywilna to realizacja zadań określonych w art. 61 lit. a Protokołu dodatkowego do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół I), sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 175 oraz z 2015 r. poz. 1056), zwanego dalej „Pierwszym Protokołem dodatkowym do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r.”, **mająca na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.**

3. Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny:

- 1) ochrona ludności staje się **obroną cywilną**;
- 2) organy ochrony ludności stają się **organami obrony cywilnej**;
- 3) podmioty ochrony ludności stają się **podmiotami obrony cywilnej**;
- 4) zasoby ochrony ludności stają się **zasobami obrony cywilnej**.

4. Realizacja zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w sytuacjach kryzysowych odbywa się na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 122).

Art. 4. 1. **Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej polegają na:**

- 1) przygotowaniu organów administracji publicznej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na podejmowaniu działań ukierunkowanych na zapewnienie ciągłości działania organów administracji publicznej i na organizowaniu szkoleń i ćwiczeń organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności, przygotowujących do działania w przypadku wystąpienia zagrożenia, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia spójności działań militarnych i pozamilitarnych w obronie państwa;**
- 2) przygotowaniu ludności do właściwego zachowania się w sytuacji wystąpienia zagrożenia przez zwiększanie świadomości zagrożeń i społecznej odporności, polegającym na:**
 - a) informowaniu obywateli o potencjalnych i aktualnych zagrożeniach mających wpływ na ich bezpieczeństwo,**
 - b) edukowaniu ludności w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym w zakresie konieczności zapewnienia spójności działań militarnych i pozamilitarnych w obronie państwa,**
 - c) instruowaniu obywateli o zasadach zabezpieczenia przed zagrożeniem i postępowania w sytuacjach zagrożenia, w szczególności w zakresie budowania społecznej odporności, udzielania pierwszej pomocy i ewakuacji,**
 - d) uruchomieniu mechanizmów społecznej odporności;**

3. działaniach związanych z możliwością wystąpienia zagrożenia polegających na:

- a) ocenie ryzyka oraz zdolności jego minimalizowania i monitorowania,**
- b) przygotowaniu do reagowania na zagrożenia,**
- c) planowaniu i przygotowaniu warunków dla ewakuacji ludności, a także miejsc doraźnego schronienia oraz budowli ochronnych,**
- d) planowaniu zabezpieczenia, mienia oraz dóbr kultury,**
- e) zapewnieniu tworzeniu rezerw materiałowych i finansowych służących wykonywaniu zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,**
- f) planowaniu i przygotowaniu przekształcenia podmiotów ochrony ludności w podmioty obrony cywilnej,**
- g) tworzeniu warunków do utrzymania łańcucha dostaw niezbędnych towarów, usług i świadczeń**
- h) uwzględnieniu przygotowania na zagrożenia powstałe w wyniku zmiany klimatu;**

4. działaniach związanych z wystąpieniem zagrożenia:

- a) prowadzeniu wymiany i analizie informacji, w tym pochodzących z systemów wykrywania zagrożeń,
- b) reagowaniu, podejmowaniu interwencji i działań ratowniczych oraz udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, 858, 1222, 1593 i 1615),
- c) rozpoznaniu i ocenie zagrożenia,
- d) powiadamianiu, ostrzeganiu i alarmowaniu ludności,
- e) ewakuacji ludności, mienia i ruchomych dóbr kultury,
- f) ochronie ludności przed zagrożeniami chemicznymi, biologicznymi, radiacyjnymi i jądrowymi oraz likwidacji skutków spowodowanych ich wystąpieniem,
- g) ochronie ludności przed zagrożeniami wywołanymi działaniem sił przyrody, w tym wynikającymi ze zmian klimatu,
- h) ochronie ludności przed zagrożeniami związanymi z występowaniem zwierząt wolno żyjących (dzikich) na obszarach zamieszkałych,
- i) zapewnieniu pomocy doraźnej osobom poszkodowanym lub ewakuowanym,
- j) zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- k) zapewnieniu funkcjonowania podmiotów realizujących działania ratownicze, pomoc humanitarną i pomoc doraźną oraz podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, l) zapewnieniu funkcjonowania infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności oraz odpowiednich zasobów niezbędnych do zapewnienia ochrony ludności,
- m) utrzymaniu łańcucha dostaw niezbędnych towarów, usług i świadczeń,
- n) organizowaniu i koordynowaniu udzielania i przyjmowania pomocy humanitarnej,
- o) zapewnieniu osobom poszkodowanym lub ewakuowanym, w zależności od ich potrzeb, pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy, świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz pomocy psychologicznej i prawnej,
- p) informowaniu rodzin o poszkodowanych oraz pomocy w ich identyfikacji,
- q) doraźnym grzebaniu zmarłych.

2. Realizacja zadań ochrony ludności i obrony cywilnej odbywa się z uwzględnieniem odporności infrastruktury i zasobów, w tym na zagrożenia czasu wojny, polegającej na zapewnieniu ciągłości działania w przypadku uszkodzenia bądź zniszczenia części infrastruktury lub zasobów, w tym przez ich zastępowalność, na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Art. 5. 1. Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej są wykonywane przez organy ochrony ludności i obrony cywilnej oraz podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej, w zależności od rodzaju i skali zagrożeń i właściwości tych organów lub podmiotów, na zasadach przewidzianych w niniejszej ustawie oraz innych przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, ustawie z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1897 oraz z 2024 r. poz. 1717), ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1928), ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2091 oraz z 2024 r. poz. 1907) oraz ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, z późn. zm.2)).

2. Podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej są obowiązane do współpracy z organami ochrony ludności i obrony cywilnej, stosownie do swoich możliwości, kompetencji, obszaru działania oraz zakresu działania ujętego w planach, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, i planach ciągłości działania.

3. W czasie stanu nadzwyczajnego przedsiębiorcy będący podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej w pierwszej kolejności wykonują usługi i świadczenia na rzecz infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, z uwzględnieniem potrzeb organów ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 7. Podstawą finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej jest **Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.**

Art. 8. Infrastrukturą niezbędną do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej jest **infrastruktura zapewniająca w szczególności:**

- 1) schronienie lub nocleg;
- 2) zaopatrzenie w wodę i żywność oraz w produkty lecznicze;
- 3) energię elektryczną, paliwo, łączność, usługi teleinformatyczne i transport;
- 4) udzielanie pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i świadczeń opieki zdrowotnej;
- 5) magazynowanie i dystrybucję rezerw materiałowych;
- 6) realizację działań ratowniczych, pomocy humanitarnej i pomocy doraźnej;
- 7) wykrywanie zagrożeń, powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniach;
- 8) funkcjonowanie usług publicznych

Rozdział 2

Art. 9. 1. Organami ochrony ludności są:

1) terytorialne organy ochrony ludności:

- a) wójt (burmistrz, prezydent miasta),
- b) starosta,
- c) wojewoda,
- d) minister właściwy do spraw wewnętrznych;

2) pozostałe organy ochrony ludności:

- a) marszałek województwa,
- b) ministrowie kierujący działami administracji rządowej, którym podlegają lub przez których są nadzorowane:
 - podmioty ochrony ludności,
 - organy obsługiwane przez podmioty ochrony ludności.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych odpowiada za realizację polityki państwa w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej oraz koordynuje realizacją zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez organy ochrony ludności.

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta oraz wojewoda odpowiadają za realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej odpowiednio na obszarze gminy, powiatu i województwa.

4. Marszałek województwa oraz ministrowie, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, odpowiadają za realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w swoim zakresie właściwości

Art. 10. 1. Do zadań wójta (burmistrza, prezydenta miasta) należy:

- 1) kierowanie i koordynowanie na obszarze gminy, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej, o ile czynności te nie są wykonywane przez terytorialny organ ochrony ludności, o którym mowa w **art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. b–d**;
- 2) nadzorowanie, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy;
- 3) organizowanie współpracy między podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy;
- 4) ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
- 5) zawieranie ze starostą porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 6) udzielanie wsparcia w przygotowaniu podmiotów ochrony ludności do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy, w tym w zakresie wyposażenia w sprzęt i środki ochrony;
- 7) tworzenie i utrzymywanie, na obszarze gminy, zasobów ochrony ludności oraz infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zaopatrzenia w wodę;
- 8) wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez te podmioty;
- 9) ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze gminy;

- 10) uzgadnianie z komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej zasobów gminy przeznaczonych do współdziałania na obszarze powiatu;
 - 11) wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
 - 12) udzielanie pomocy doraźnej przy pomocy podmiotów ochrony ludności na obszarze gminy;
 - 13) **opracowywanie wkładu do wojewódzkiego planu ewakuacji w zakresie obszaru gminy;**
 - 14) planowanie oraz organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia na obszarze gminy;
 - 15) wzmacnianie wśród radnych i pracowników jednostek organizacyjnych gminy oraz przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy świadomości lokalnych zagrożeń, w tym w ramach szkoleń i ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;
 - 16) powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach na obszarze gminy;
 - 17) utrzymanie gotowości gminnych elementów systemów wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach;
 - 18) planowanie liczby i pojemności obiektów zbiorowej ochrony oraz zlecenie wykonania sprawdzenia obiektu budowlanego pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony;
- .

- 19) wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za budowlę ochronną oraz organizowanie miejsc doraźnego schronienia;
- 20) wydawanie i odwoływanie poleceń udostępnienia budowli ochronnych, udzielanie pomocy w przygotowaniu budowli ochronnych do użycia oraz informowanie ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony;
- 21) wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony, zwanej dalej „Centralną Ewidencją OZO”;
- 22) **finansowanie i współfinansowanie utrzymania, modernizacji i budowy, na obszarze gminy, infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym budowli ochronnych;**
- 23) zapewnienie funkcjonowania urzędu gminy w czasie wojny;
- 24) wnioskowanie do starosty o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej;
- 25) **sporządzanie co 2 lata informacji o stanie przygotowań gminy do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej i przedstawianie jej radzie gminy.**

2. Do zadań rady gminy należy uchwalanie w budżecie gminy, na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), środków finansowych przewidzianych do realizacji zadań własnych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 11. 1. Do zadań starosty należy:

- 1) kierowanie i koordynowanie na obszarze powiatu, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności, o ile czynności te nie są wykonywane przez terytorialny organ ochrony ludności, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. c–d;**
- 2) nadzorowanie, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu;**
- 3) koordynowanie współpracy między służbami, inspekcjami i strażami w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu;**
- 4) organizowanie współpracy między gminami w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu;**
- 5) udzielanie gminom wchodzącym w skład powiatu pomocy w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w szczególności obejmujących:**
 - a) pozyskiwanie i wykorzystywanie niezbędnych zasobów ochrony ludności i środków finansowych,**
 - b) skierowanie, na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), posiadanych zasobów ochrony ludności do działań na terenie gminy w sytuacjach zagrożenia,**
 - c) wzmacnianie lokalnych inicjatyw dotyczących budowania społecznej odporności,**
 - d) udzielanie pomocy doraźnej na obszarze powiatu;**
- 6) wydawanie zaleceń, o których mowa w art. 59 ust. 1, dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin znajdujących się na obszarze powiatu;**

- 9) **ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności;**
- 8) **zawieranie z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej;**
- 9) **tworzenie i utrzymywanie, na obszarze powiatu, zasobów ochrony ludności oraz infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zapewnienie dostępu do wody;**
- 10) **wsparcie podmiotów ochrony ludności w zakresie wyposażenia w sprzęt i środki ochrony;**
- 11) **wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez te podmioty;**
- 12) **ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze powiatu;**
- 13) **wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności;**
- 14) **organizowanie udzielania pomocy humanitarnej na obszarze powiatu;**
- 15) **opracowywanie wkładu do wojewódzkiego planu ewakuacji w zakresie obszaru powiatu;**

- 16) **planowanie oraz organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym zatwierdzanie planów ćwiczeń sporządzanych przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), ewaluacja tych ćwiczeń oraz wspieranie programów edukacyjnych** mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia na obszarze powiatu;
- 17) organizowanie i utrzymanie powiatowych elementów systemów wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach;
- 18) przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność na obszarze powiatu;
- 19) planowanie liczby i pojemności obiektów zbiorowej ochrony oraz zlecenie wykonania sprawdzenia obiektu budowlanego pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony;
- 20) **wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za budowlę ochronną oraz organizowanie miejsc doraźnego schronienia;**
- 21) **wydawanie i odwoływanie poleceń udostępnienia budowli ochronnych, udzielanie pomocy w przygotowaniu budowli ochronnych do użycia oraz informowanie ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony;**
- 22) wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji OZO;
- 23) **finansowanie i współfinansowanie utrzymania, modernizacji i budowy** infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym budowli ochronnych;
- 24) zapewnienie funkcjonowania starostwa w czasie wojny;
- 25) **wnioskowanie do wojewodów o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej, w tym przydziałów na podstawie wniosków wójtów (burmistrzów, prezydentów miast);**
- 26) sporządzanie **co 2 lata informacji o stanie przygotowań powiatu** do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej i przedstawianie jej radzie powiatu

2. Do zadań rady powiatu należy uchwalanie w budżecie powiatu, na wniosek starosty działającego w imieniu zarządu powiatu, środków finansowych przewidzianych do realizacji zadań własnych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. Zadania:

- 1) koordynowania wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej wykonujące zadania ratownicze na obszarze powiatu,
 - 2) analizowania potencjalnych sytuacji zagrożeń i oceny ryzyka ich wystąpienia,
 - 3) powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach na obszarze powiatu;
 - 4) ewidencjonowania powiatowych zasobów ochrony ludności,
 - 5) popularyzowania wiedzy z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej wśród mieszkańców powiatu, w tym kształtowanie świadomości o sytuacjach zagrożeń i pożądanych zachowań społecznych,
 - 6) wnioskowanie do wojewodów o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej, w tym przydziałów na podstawie wniosków wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) dla personelu ratowniczego
- starosta wykonuje przy pomocy komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej**

Art. 17. 1. Podmiotami ochrony ludności są:

- 1) Rządowe Centrum Bezpieczeństwa;
- 2) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) ochotnicze straże pożarne;
- 4) zakładowe straże pożarne;
- 5) zakładowe służby ratownicze;
- 6) gminne zawodowe straże pożarne;
- 7) powiatowe (miejskie) zawodowe straże pożarne;
- 8) terenowe służby ratownicze;
- 9) związek ochotniczych straży pożarnych;
- 10) jednostki ratownicze o których mowa w art. 15 pkt 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej

11) służby, inspekcje i straże:

- a) Inspekcja Ochrony Środowiska,
- b) Państwowa Inspekcja Sanitarna,
- c) Inspekcja Weterynaryjna,
- d) Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
- e) Inspekcja Transportu Drogowego,
- f) **organy nadzoru budowlanego,**
- g) straże gminne;

12) Państwowa Agencja Atomistyki;

13) Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy;

14) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;

15) Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe;

16) Zespół Pomocy Humanitarno-Medycznej;

17) centra powiadamiania ratunkowego;

18) Jednostki organizacyjne pomocy społecznej;

19) Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych;

20) Narodowy Fundusz Zdrowia;

21) podmioty lecznicze, w ramach których funkcjonują jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w rozumieniu ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 652 i 1222);

22) podmioty lecznicze prowadzące szpitale w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 799 i 1897);

23) podmioty lecznicze korzystające ze środków publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1782) oraz ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o Państwowym Instytucie Medycznym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 2731 oraz z 2024 r. poz. 1897);

24) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego w rozumieniu ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1154);

25) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego w rozumieniu ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714);

26) podmioty uprawnione do wykonywania zadań ochrony dóbr kultury określone w:

a) ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907),

b) ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393),

c) ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385),

d) ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87),

e) ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164);

27) Polski Czerwony Krzyż;

- 28) organizacje harcerskie i skautowe objęte Honorowym Protektoratem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 29) Caritas Polska i podmioty współpracujące;
- 30) Polski Związek Łowiecki;
- 31) Polski Związek Wędkarski;
- 32) Aeroklub Polski;
- 33) Służba Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego – ASAR;
- 34) Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa – SAR;
- 35) instytucje certyfikujące w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej dla kwalifikacji uregulowanych, zgłoszonych z obszaru „sprawy wewnętrzne” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1606);
- 36) służby i podmioty ratownictwa górniczego, o których mowa w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290);
- 37) podmioty wyznaczone przez organ ochrony ludności na podstawie art. 18**

38) **podmioty, z którymi organ ochrony ludności zawarł porozumienie o wykonywaniu zadań na podstawie art. 19;**

39) **podmioty uznane przez organ ochrony ludności za podmioty ochrony ludności na podstawie art. 20.**

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 21–23, podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane stają się podmiotami ochrony ludności po wyrażeniu zgody, w drodze postanowienia, przez Ministra Obrony Narodowej.

3. Podmioty ochrony ludności wykonują zadania ochrony ludności i obrony cywilnej w ramach swojej właściwości.

4. **Osoby, które nie ukończyły 18. roku życia, będące członkami lub pracownikami podmiotów ochrony ludności, nie realizują w tych podmiotach zadań obrony cywilnej ani zadań ochrony ludności w zakresie działań ratowniczych.** Realizacja pozostałych zadań ochrony ludności odbywa się za **zgoda opiekunów prawnych tych osób.**

Art. 18. 1. W celu zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej **właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa mogą wyznaczyć** jako podmioty ochrony ludności podległe im **jednostki organizacyjne i spółki prawa handlowego z większościowym udziałem jednostek sektora finansów publicznych**, w których posiadają udziały.

2. Wyznaczając jednostkę organizacyjną albo spółkę, o której mowa w ust. 1, jako podmiot ochrony ludności organ wyznaczający określa w szczególności zakres zadań podmiotu ochrony ludności i sposób współpracy podmiotu ochrony ludności z organem ochrony ludności.

3. W celu zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej wojewoda może wyznaczyć jako podmiot ochrony ludności podległą mu jednostkę organizacyjną lub spółkę prawa handlowego. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 19. 1. W celu zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej **organy ochrony ludności mogą zawierać porozumienia o wykonywaniu zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej z:**

- 1) **organizacjami pozarządowymi** realizującymi zadania ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 2) **podmiotami wskazanymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 i 1761), realizującymi zadania ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 3) podmiotami prognozującymi i monitorującymi zagrożenia;
- 4) **przedsiębiorcami i innymi podmiotami** świadczącymi usługi pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej;
- 5) przedsiębiorstwami państwowymi lub spółkami prawa handlowego, w tym spółkami, w których Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego posiadają udziały lub akcje;
- 6) innymi podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą **niezbędną do zapewnienia realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej.**

2. Porozumienie z podmiotami, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, zawiera wojewoda, a z podmiotami o zasięgu krajowym – minister właściwy do spraw wewnętrznych, informując **o tym właściwych terytorialnie wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i starostę**. Wykaz podmiotów, z którymi podpisano porozumienia, podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej przez organ, który zawarł porozumienie.

3. **Przed zawarciem porozumienia organ ochrony ludności weryfikuje obszar działania oraz zdolności podmiotu, o którym mowa w ust. 1, do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.**

4. W porozumieniu określa się w **szczegółności zakres zadań, warunki finansowania i sposób współpracy z podmiotem ochrony ludności oraz możliwość wykorzystania zasobów w sytuacjach zagrożeń**, w tym ich dostępność i dyspozycyjność personelu. Porozumienie może przewidywać rozszerzenie zakresu właściwości podmiotu

Art. 20. 1. Jeżeli jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia **wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, organy ochrony ludności mogą uznać za podmioty ochrony ludności podmioty wskazane w art. 19 ust. 1.**

2. Uznanie za podmiot ochrony ludności następuje w **drodze decyzji administracyjnej.**

3. W decyzji określa się w szczególności zakres zadań, warunki finansowania i sposób współpracy z podmiotem ochrony ludności oraz możliwość wykorzystania zasobów ochrony ludności w sytuacjach zagrożeń.

4. Odwołanie od decyzji, wydanej przez:

1) **wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę lub marszałka województwa – rozpatruje wojewoda;**

2) **wojewodę – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.**

5. Do odwołania od decyzji ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo ministra będącego organem ochrony ludności stosuje się art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U.

z 2024 r. poz. 572)

Art. 21. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) **wyznacza jako podmiot ochrony ludności, zawiera porozumienia albo wydaje decyzje** o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej gminy.

2. Starosta **wyznacza jako podmiot ochrony ludności, zawiera porozumienia albo wydaje decyzje** o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie lokalnym przekraczającym granice gminy.

Zasoby ochrony ludności

- Art. 23. 1. **Organy ochrony ludności ewidencjonują zasoby ochrony ludności** służące realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.
2. Ewidencjonowanie zasobów ochrony ludności polega na **stałym monitorowaniu i rejestrowaniu ich stanu**.
3. Ewidencjonowanie zasobów ochrony ludności prowadzi się w Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, zwanej dalej „**Centralną Ewidencją Zasobów**”, i w Wojewódzkich Ewidencjach Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, zwanych dalej „**Wojewódzkimi Ewidencjami Zasobów**”.
4. Wojewódzka Ewidencja Zasobów stanowi część Centralnej Ewidencji Zasobów obejmującą dane i informacje zawarte w Centralnej Ewidencji Zasobów w odniesieniu do województwa.

Zasoby ochrony ludności

Art. 27. W Centralnej Ewidencji Zasobów gromadzi się:

1) dane dotyczące podmiotu ochrony ludności i obrony cywilnej:

- a) nazwę podmiotu,
- b) adres siedziby podmiotu,
- c) adres (adresy) oddziału (oddziałów) podmiotu,
- d) dane osoby do kontaktu:
 - imię (imiona) i nazwisko,
 - numer telefonu,
 - adres e-mail lub innego środka komunikacji elektronicznej,
- e) klasyfikację podmiotu zgodnie z art. 17 ust. 1,
- f) w odniesieniu do podmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 37–39, dane dotyczące podstawy uznania za podmiot ochrony ludności:

- data uznania za podmiot ochrony ludności,
- oznaczenie organu ochrony ludności, który dokonał uznania za podmiot ochrony ludności,
- oznaczenie decyzji lub porozumienia o uznaniu za podmiot ochrony ludności,
- g) zakres zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej wykonywanych przez podmiot;

2) dane dotyczące zasobów ochrony ludności znajdujących się w dyspozycji poszczególnych organów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej:

- a) rodzaj i stan ilościowy zasobów,
- b) dysponenta zasobów,
- c) miejsce rozmieszczenia zasobów,
- d) dostępność zasobów i warunki dysponowania zasobami.

Art. 28. Dane zawarte w Centralnej Ewidencji Zasobów i w Wojewódzkich Ewidencjach Zasobów nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902)

Art. 29. 1. Organy ochrony ludności i podmioty ochrony ludności wprowadzają dane do Centralnej Ewidencji Zasobów, zgodnie ze swoją właściwością.

2. Organy ochrony ludności i podmioty ochrony ludności posiadają dostęp do Centralnej Ewidencji Zasobów.

3. Organy ochrony ludności i podmioty ochrony ludności aktualizują dane zawarte w Centralnej Ewidencji Zasobów w ramach monitorowania stanu zasobów, w tym usuwają z ewidencji nieaktualne dane.

Art. 33. 1. **Terytorialne organy ochrony ludności tworzą i utrzymują zasoby ochrony ludności**, niezbędne do udzielania pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej, w szczególności:

zapasy wody i środki do jej magazynowania, transportu i uzdatniania, zapasowe źródła energii i paliwa, odzież, zapasy żywności, środki sanitarne i medyczne oraz stacjonarne i mobilne tymczasowe miejsca pobytu.

2. Podmioty ochrony ludności utrzymują zasoby ochrony ludności niezbędne do wykonania nałożonych na nie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. **Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta oraz wojewoda**, zapewniają zasoby ochrony ludności niezbędne do wykonywania **przez co najmniej 3 dni trwania zagrożenia zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie:**

- 1) zapewnienia dostępu do wody i żywności;
- 2) dostępu do produktów leczniczych i udzielania pomocy medycznej;
- 3) wsparcia realizacji zadań ratowniczych;
- 4) zapewnienia ostrzegania, alarmowania i powiadamiania ludności;
- 5) zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 6) zapewnienia łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności;
- 7) funkcjonowania obiektów zbiorowej ochrony.

4. Zadanie wskazane w ust. 1 i 3 wykonuje się w **szczególności przez zapewnienie dostępu do zasobów ochrony ludności, utrzymanie i uzupełnianie oraz tworzenie magazynów zasobów ochrony ludności, w tym magazynów przeciwpowodziowych, lub przez zawieranie umów pozwalających zapewnić niezbędne zasoby ochrony ludności.**
5. **Tworzenie i utrzymywanie zasobów ochrony ludności przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), starostę** oraz marszałka województwa, przeznaczonych do realizacji zadań ochrony ludności w odniesieniu do zagrożeń przekraczających obszar odpowiednio gminy, powiatu i województwa, **jest wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.**
6. W celu realizacji zadań wskazanych w ust. 1–3 terytorialne organy ochrony ludności **mogą współdziałać z Rządową Agencją Rezerw Strategicznych.**
7. Właściwy organ ochrony ludności może wydać podmiotowi ochrony ludności **zalecenia** odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez ten podmiot.
8. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, **w drodze rozporządzenia, wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności** przez obowiązane organy ochrony ludności, o których mowa w ust. 3, **z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń w poszczególnych obszarach kraju.**
9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych **może określić, w drodze rozporządzenia, wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez podmioty ochrony ludności,** z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń oraz konieczności zapewnienia usług publicznych w niezbędnym zakresie

Pomoc

Art. 34. 1. **Starosta udziela gminom wchodzącym w skład powiatu pomocy w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, jeżeli zasoby i możliwości działania tych gmin uległy wyczerpaniu bądź są niewystarczające do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. Udzielenie pomocy odbywa się na wniosek zainteresowanej gminy.**

2. **Marszałek województwa udziela powiatom wchodzącym w skład województwa pomocy w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, jeżeli zasoby i możliwości działania powiatu uległy wyczerpaniu bądź są niewystarczające do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. Udzielenie pomocy odbywa się na wniosek zainteresowanego powiatu.**

3. **Wójt (burmistrz, prezydent miasta) i starosta zawierają porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, określając formę i zakres możliwej do udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 1.**

4. **Marszałek województwa i starosta zawierają porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, określając formę i zakres możliwej do udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 2.**

5. **O formie i zakresie udzielonej pomocy organy, o których mowa w ust. 1 i 2, informują właściwego wojewodę.**

Art. 35. 1. **Wojewoda udziela gminom i powiatom wsparcia** w realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, **przekazując im środki rzeczowe lub finansowe** na ich realizację.

2. Przekazywanie środków finansowych odbywa się zgodnie z Programem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej. W przypadku konieczności przekazania środków na realizację zadań nieprzewidzianych w Programie Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, w szczególności w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym, przekazuje się środki finansowe w zakresie nieprzewidzianym w tym programie.

Art. 36. 1. W przypadku gdy **zasoby ochrony ludności** przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie **gminy lub powiatu są niewystarczające**, zadania te realizuje się również przy pomocy zasobów ochrony ludności zadysponowanych z obszaru województwa.

2. W przypadku gdy zasoby ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie województwa są niewystarczające, zadania te realizuje się również przy pomocy zasobów ochrony ludności **zadysponowanych z obszaru kraju**.

3. W przypadku gdy zasoby ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie kraju są niewystarczające, zadania te mogą być realizowane również przy pomocy zasobów zadysponowanych w ramach **Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności**, o którym mowa w Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/EU z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 924, z późn. zm.4)), lub na podstawie umów międzynarodowych.

Planowanie w ochronie ludności i obronie cywilnej Zmiana w planach zarządzania kryzysowego

Art. 38. Organy ochrony ludności i Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa uwzględniają w planach o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym:

- 1) plany ewakuacji;
- 2) wyciągi z Centralnej Ewidencji Zasobów, Centralnej Ewidencji OZO oraz Ewidencji Obrony Cywilnej;
- 3) wykazy zapasowych ujęć wody lub sposobu dostarczania wody w przypadku uszkodzenia wodociągu;
- 4) wykazy źródeł energii;
- 5) lokalizację magazynów zasobów ochrony ludności;
- 6) miejsca udzielania pomocy humanitarnej;
- 7) procedury występowania o udzielanie pomocy humanitarnej i doraźnej oraz sposobu udzielania tej pomocy.

Art. 39. 1. Plany ewakuacji ludności obejmują zagadnienia przemieszczenia ludności z miejsca zagrożonego i przyjęcia jej w miejscu bezpiecznym w sytuacji zagrożenia wojną, w przypadku przewidywanego wystąpienia klęski żywiołowej, w czasie wojny i w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej.

2. Plany ewakuacji ludności zawierają:

- 1) liczbę osób przewidzianych do ewakuacji na danym obszarze;
- 2) wskazanie infrastruktury transportowej lądowej, wodnej i powietrznej do wykorzystania podczas ewakuacji;
- 3) wskazanie miejsc zakwaterowania przygotowanych na potrzeby przyjęcia ludności w miejscach ewakuacji;
- 4) wskazanie sił i środków transportowych niezbędnych do przeprowadzenia ewakuacji na danym obszarze;
- 5) wskazanie sił i środków niezbędnych do zabezpieczenia procesu ewakuacji oraz ochrony pozostawionego mienia;
- 6) wskazanie osób odpowiedzialnych za koordynację i wsparcie działań związanych z przeprowadzeniem ewakuacji na danym obszarze;
- 7) wskazanie sposobu powiadamiania ludności o ewakuacji.

Art. 42. 1. Wojewoda opracowuje wojewódzki plan ewakuacji ludności na podstawie wkładów do planu ewakuacji przygotowanych przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) i starostów.

2. Wojewoda uzgadnia wojewódzki plan ewakuacji ludności z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa.

3. Wojewódzkie plany ewakuacji ludności, które będą wykorzystane w razie ogłoszenia mobilizacji, w czasie stanu wojennego i w czasie wojny wymagają uzgodnienia z właściwym organem wojskowym w zakresie dróg przemieszczania się, rejonów tymczasowego pobytu ludności i miejsc zabezpieczenia dóbr kultury.

Art. 43. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) i starosta opracowują, odpowiednio dla obszaru gminy i powiatu, wkłady do wojewódzkiego planu ewakuacji ludności.

2. Wojewoda określa obszary i kierunki ewakuacji ludności, w tym miejsca przyjęcia ludności. Wojewoda koordynuje przygotowanie wkładów do wojewódzkiego planu ewakuacji ludności przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) i starostów na obszarze województwa, wskazując zadania, o których mowa w art. 39 ust. 2, realizowane przez poszczególne gminy i powiaty.

Art. 44. Wojewódzki plan ewakuacji ludności stanowi załącznik funkcjonalny do planu zarządzania kryzysowego województwa. Wkłady, o których mowa w art. 43, stanowią załącznik funkcjonalny do planów zarządzania kryzysowego odpowiednio gminy i powiatu

Szkolenia, ćwiczenia i edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej

Art. 49. 1. **W celu podnoszenia kwalifikacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędach obsługujących organy ochrony ludności oraz w innych urzędach, jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego i organach jednostek pomocniczych gminy organizuje się szkolenia kadry z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.**

2. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeprowadza się co najmniej:

- 1) dla osób pełniących **funkcję terytorialnego organu ochrony ludności – w ciągu 3 miesięcy od dnia objęcia tej funkcji i następnie nie rzadziej niż raz na rok;**
- 2) dla osób pełniących funkcję organu ochrony ludności innych niż wskazane w pkt 1 oraz dla wykonujących zadania związane z ochroną ludności lub obroną cywilną sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu w urzędach obsługujących organy ochrony ludności – **w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia tej funkcji albo stanowiska;**
- 3) dla osób wykonujących zadania związane z ochroną ludności i obroną cywilną – **nie rzadziej niż raz na rok;**
- 4) dla osób posiadających przydziały mobilizacyjne obrony cywilnej – **w ciągu 6 miesięcy od dnia otrzymania przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.**

Szkolenia, ćwiczenia i edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej

Art. 50. 1. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla ministrów, sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu, kierowników urzędów centralnych oraz wojewodów, marszałków województw i starostów prowadzi Akademia Pożarnicza.

2. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), pracowników urzędów administracji publicznej oraz członków i pracowników podmiotów ochrony ludności oraz organów jednostek pomocniczych gminy mogą być prowadzone przez uczelnie służb państwowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, szkoły, dla których organem założycielskim jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ośrodki szkolenia służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz inne uczelnie, związki ochotniczych straży pożarnych, a także przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z którymi kierownik urzędu albo podmiot ochrony ludności zawarł umowę na realizację tych szkoleń. Szkolenia dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) organizują wojewodowie

3. Osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą prowadzić szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, jeżeli posiadają środki organizacyjne i techniczne, w tym osoby dysponujące wiedzą specjalistyczną, niezbędne do zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego szkolenia.

4. Spełnienie wymagań przez prowadzące szkolenia osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, o których mowa w ust. 2, weryfikuje Akademia Pożarnicza.

AKADEMIA BEZPIECZEŃSTWA

Akademia Bezpieczeństwa
C&M. Consulting
Przemysław Jaśko
ul. Piaski 54, 32-555 Zagórze
www.abakademia.pl
biuro@abakademia.pl

Art. 52. 1. Organy ochrony ludności **mogą również prowadzić szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla podmiotów ochrony ludności, zrzeszeń i przedsiębiorców oraz ludności.**

2. **Podmioty ochrony ludności**, w szczególności jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, związek ochotniczych straży pożarnych, Polski Czerwony Krzyż i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, **wspomagają organy ochrony ludności w organizacji szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej**

Art. 53. 1. W celu weryfikacji gotowości i zwiększenia skuteczności wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz utrwalania wiedzy i umiejętności **organy ochrony ludności przeprowadzają ćwiczenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.**

2. Ćwiczenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeprowadza się **nie rzadziej niż raz na rok**, na podstawie **planów ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej**. Plan ćwiczeń sporządza właściwy organ ochrony ludności, a zatwierdza, w przypadku:

- 1) **wójta (burmistrza, prezydenta miasta) – starosta;**
- 2) **prezydenta miasta na prawach powiatu, starosty i marszałka województwa – wojewoda;**
- 3) **wojewody – minister właściwy do spraw wewnętrznych.**

3. Organ, który zatwierdza plan ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej, przekazuje organowi przeprowadzającemu ćwiczenia **wytyczne i zalecenia** odnośnie do zakresu ćwiczeń.

4. W ćwiczeniach z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej **uczestniczą, stosownie do potrzeb, podmioty ochrony ludności**

6. Organ ochrony ludności po zakończeniu ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej **sporządza z nich raport, wraz z wnioskami i rekomendacjami** dotyczącymi ich przygotowania i przeprowadzenia oraz oceną osiągnięcia celów ćwiczeń, i przekazuje go do organu, który zatwierdził plan ćwiczeń. **Po otrzymaniu raportu z ćwiczeń organ, który zatwierdził plan ćwiczeń, przeprowadza ich ewaluację, a następnie inicjuje wdrażanie wniosków i rekomendacji.**

7. W przypadku ćwiczeń przeprowadzanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz ministrów, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 lit. b, ewaluację ćwiczeń oraz wdrażanie wniosków i rekomendacji z ćwiczeń przeprowadza organ prowadzący te ćwiczenia

Art. 55. Edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej obejmuje w **szczególności przekazywanie wiedzy o potencjalnych i aktualnych zagrożeniach mających wpływ na bezpieczeństwo oraz o zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia.**

Art. 56. Edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w systemie oświaty odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562 i 1635).

Art. 57. 1. **Zajęcia pozaszkolne oraz inne formy edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej organizuje organ ochrony ludności.**

2. Zajęcia pozaszkolne oraz inne formy edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej mogą prowadzić podmioty ochrony ludności oraz osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z którymi organ ochrony ludności zawarł umowę na ich realizację.

3. Podmioty ochrony ludności, w szczególności jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, związek ochotniczych straży pożarnych, Polski Czerwony Krzyż i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, **wspomagają organ ochrony ludności w organizacji zajęć pozaszkolnych oraz innych form edukacji.**

Realizacja zadań ochrony ludności

- Art. 58. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta)** kieruje realizacją i koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej **przez podmioty ochrony ludności podległe mu i nadzorowane przez niego na obszarze gminy.**
- 2. Starosta** kieruje realizacją i koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej **przez podmioty ochrony ludności podległe mu i nadzorowane przez niego na obszarze powiatu.** Starosta **może** koordynować realizowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej **przez gminy** na obszarze powiatu.
- 3.** Marszałek województwa koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe mu i nadzorowane przez niego na obszarze województwa.
- 4.** Wojewoda koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe mu i nadzorowane przez niego na obszarze województwa. **Wojewoda może koordynować realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy i powiaty na obszarze województwa.**

Art. 59. 1. W celu koordynacji realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej organy ochrony ludności **mogą wydawać zalecenia.**

2. Starosta wydaje zalecenia wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) gmin znajdujących się na obszarze powiatu.

3. Wojewoda wydaje zalecenia wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) gmin albo starostom powiatów znajdujących się na obszarze województwa oraz marszałkowi województwa. W przypadku zaleceń, których realizacja wymaga nakładów finansowych, wojewoda zapewnia ich finansowanie.

4. Zalecenie może dotyczyć w szczególności podjęcia określonych działań przez organy ochrony ludności albo przygotowania zasobów ochrony ludności.

Art. 60. 1. **Wójt (burmistrz, prezydent miasta) organizuje współpracę pomiędzy podmiotami ochrony ludności działającymi na obszarze gminy.**

2. Starosta w porozumieniu z właściwymi wójtami (burmistrzami, prezydentami miast) organizuje współpracę pomiędzy gminami oraz podmiotami ochrony ludności działającymi na obszarze powiatu.

Art. 61. 1. Organy ochrony ludności **nadzorują** wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez **podmioty ochrony ludności podległe im i nadzorowane przez nie w zakresie posiadanych kompetencji.**

2. Wojewoda nadzoruje wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy i powiaty oraz podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze województwa.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych dokonuje oceny wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez pozostałe organy ochrony ludności i obrony cywilnej oraz przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 62. Organy ochrony ludności **kontrolują** wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez **podmioty ochrony ludności, z którymi zawarły porozumienie, o którym mowa w art. 19 ust. 1, lub wobec których wydały decyzję, o której mowa w art. 20 ust. 2.**

Art. 63. 1. Kontroli wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej dokonuje się pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

2. Kontrola wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności polega na sprawdzeniu:

- 1) sposobu przygotowania podmiotu do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) sposobu funkcjonowania podmiotu w sytuacjach kryzysowych;
- 3) prawidłowości i rzetelności prowadzenia dokumentacji dotyczącej realizowanych zadań;
- 4) wykorzystania przyznanych środków finansowych i rzeczowych;
- 5) wykonania zaleceń pokontrolnych.

3. Organ dokonujący kontroli wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej **ma prawo do żądania informacji, dokumentów i danych, niezbędnych do dokonania oceny.**

4. Kontrola wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej **może być przeprowadzana przez upoważnioną przez organ ochrony ludności osobę, na podstawie pisemnego upoważnienia.**

Art. 66. Organy wymienione w art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. a–c oraz pkt 2 lit. b realizują zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przy pomocy odpowiednich zespołów zarządzania kryzysowego, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Wykrywanie zagrożeń, ostrzeganie, powiadamianie i alarmowanie o zagrożeniach oraz System Bezpiecznej Łączności Państwowej

Art. 67. 1. **Obowiązek podjęcia działań** w zakresie powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności **spoczywa na tym organie administracji publicznej lub podmiocie ochrony ludności, który pierwszy powziął informację o wystąpieniu zagrożenia.**

2. Organ administracji publicznej lub podmiot ochrony ludności **niezwłocznie informuje o zaistniałym zdarzeniu właściwe organy ochrony ludności**, przedstawiając jednocześnie swoją ocenę sytuacji oraz informację o planowanych działaniach, jeżeli planuje takie działania.

Art. 68. Każdy, kto zauważy zdarzenie lub zjawisko mogące stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia, **jest obowiązany niezwłocznie** powiadomić o tym centrum powiadamiania ratunkowego albo właściwe służby lub podmioty ratownicze, a także do czasu ich przybycia udzielić pomocy osobom znajdującym się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia lub zdrowia, **jeżeli może jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.**

Art. 69. Osoby zaalarmowane lub powiadomione o zagrożeniu są obowiązane, bez narażania siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, do:

- 1) podjęcia działań przygotowujących do ochrony przed zagrożeniem;
- 2) podjęcia we własnym zakresie działań mogących zmniejszyć skutki zagrożenia, mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia i dóbr kultury;
- 3) przekazania w miarę możliwości informacji o zagrożeniach i sposobach postępowania **osobom, co do których nie ma pewności, że informacja ta do nich dotarła;**
- 4) **zachowania się w sposób zgodny z komunikatem** przekazanym przez właściwy organ administracji publicznej lub kierującego działaniem ratowniczym.

Art. 70. 1. Zagrożenia dla ludności są wykrywane za pomocą SYSTEMU WYKRYWANIA ZAGROŻEŃ, który funkcjonuje w **sposób ciągły.**

2. W skład systemu wykrywania zagrożeń wchodzi:

1) systemy wykrywania skażeń i alarmowania o skażeniach obejmujące:

a) system wykrywania skażeń i powiadamiania, o którym mowa **w przepisach wydanych na podstawie art. 27 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny,**

b) system stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych i placówek prowadzących pomiary skażeń promieniotwórczych, których działania **koordynuje Prezes Państwowej Agencji Atomistyki;**

- 2) **sieci i systemy nadzoru epidemiologicznego i kontroli chorób zakaźnych** nadzorowane przez ministra właściwego do spraw zdrowia;
 - 3) **system służący do wykrywania i powiadamiania o zagrożeniach uderzeniami z powietrza** w ramach obrony powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej nadzorowany przez Ministra Obrony Narodowej;
 - 4) systemy wykrywania i alarmowania oraz systemy wczesnego ostrzegania o zagrożeniach:
 - a) *nadzorowane przez centra zarządzania kryzysowego utworzone przez ministrów i centralne organy administracji rządowej, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,*
 - b) *nadzorowane przez wojewódzkie centra zarządzania kryzysowego, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,*
 - c) *nadzorowane przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;*
 - 5) systemy nadzoru epizootycznego, fitosanitarnego, nadzoru nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego i paszami oraz nadzoru nad produktami rolno-spożywczymi nadzorowane przez **ministrów właściwych do spraw rolnictwa i rynków rolnych oraz zdrowia**;
 - 6) systemy nadzoru środowiska naturalnego nadzorowane przez ministra właściwego do spraw klimatu;
 - 7) systemy komunikacji i łączności służb nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.
- 3. Zadanie utrzymania elementów systemów wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach będących własnością Skarbu Państwa starosta wykonuje jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.**

Art. 71. 1. **Powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności** o zagrożeniach następuje za pomocą **SYSTEMU POWIADAMIANIA, OSTRZEGANIA I ALARMOWANIA O ZAGROŻENIACH** nadzorowanego przez **ministra właściwego do spraw wewnętrznych**.

2. W skład systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach wchodzi w szczególności:

- 1) syreny alarmowe i urządzenia nagłaśniające będące w dyspozycji administracji publicznej, służb, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych;
- 2) krajowe, regionalne i lokalne systemy ostrzegania, w tym Regionalny System Ostrzegania (RSO);
- 3) środki dystrybucji informacji należące do wydawców dzienników lokalnych i ogólnopolskich;
- 4) kanały informacyjne nadawców programów radiowych i telewizyjnych;
- 5) ALERT RCB;
- 6) ostrzeżenie publiczne wysyłane w ramach technologii cyfrowych szybkiej transmisji;
- 7) informacje zamieszczane w sieci Internet w oficjalnych serwisach informacyjnych.

3. Organy ochrony ludności mogą, za pomocą systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach, **ogłaszać, odwoływać i przekazywać alarmy i komunikaty ostrzegawcze**.

4. Komunikaty ostrzegawcze, informacje i sygnały przekazuje się niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków, stosownie do potrzeb.

Art. 72. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje alarmów oraz sposób ogłaszania i odwołania alarmu,
 - 2) rodzaje komunikatów ostrzegawczych oraz sposób ogłaszania i odwołania komunikatu,
 - 3) tryb przekazywania alarmów i komunikatów
- w celu skutecznego powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz sprawnego przekazywania alarmów i komunikatów ostrzegawczych oraz **mając na uwadze potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności**

? Dopisać

Utworzenie **SYSTEMU BEZPIECZNEJ ŁĄCZNOŚCI PAŃSTWOWEJ** w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania administracji państwowej oraz ochrony ludności w czasie pokoju i w czasie wojny.

Operatorem ma być **minister właściwy do spraw wewnętrznych**, który będzie zapewniał:

- 1) zbudowanie interoperacyjności między systemami łączności i komunikacji administracji publicznej, służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz innymi wydzielonymi systemami łączności, w tym z systemami pozostającymi we właściwości Ministra Obrony Narodowej;
- 2) możliwość przekazywania informacji o zagrożeniach między elementami systemu wykrywania zagrożeń;
- 3) możliwość powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz zapewnienia bezpiecznej łączności **między służbami państwowymi i podmiotami ochrony ludności przy wykonywaniu zadań ochrony ludności i ochrony porządku publicznego**;
- 4) funkcjonowanie kanałów łączności w **sieciach telekomunikacyjnych, z uwzględnieniem sieci stacjonarnej, radiowej, komórkowej i satelitarnej**.

W skład SBŁP wchodzi następujące podsystemy:

- 1) jawnej łączności stacjonarnej (SBŁP- J);
- 2) niejawnej łączności stacjonarnej (SBŁP-N);
- 3) wielopunktowej wideokonferencji (SBŁP-V);
- 4) bezpiecznej radiowej łączności mobilnej (SBŁP-M), w tym niejawnej komórkowej,
- 5) bezpiecznej radiowej łączności trunkingowej (SBŁP-T);
- 6) bezpiecznej łączności satelitarnej (SBŁP-S), w tym niejawnej

Art. 79. **Wykonując zadania operatora SBŁP**, minister właściwy do spraw wewnętrznych może zlecać zadania związane z **organizacją, budową, utrzymaniem i modernizacją SBŁP podległym sobie lub nadzorowanym przez siebie organom i jednostkom organizacyjnym**, za zgodą Ministra Obrony Narodowej wskazanym przez niego jednostkom wojskowym oraz innym podmiotom, o których mowa w art. 76 ust. 3, a także podmiotom spełniającym łącznie następujące warunki:

- 1) **będącym przedsiębiorcą telekomunikacyjnym lub podmiotem prowadzącym działalność telekomunikacyjną;**
- 2) **posiadającym świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego pierwszego stopnia, o którym mowa w art. 55 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych;**
- 3) **dającym rękojmię należytego wykonywania zadań na rzecz operatora SBŁP**

Obiekty zbiorowej ochrony

Art. 82. W celu ochrony ludności przed zagrożeniami powstałymi w wyniku klęsk żywiołowych, zdarzeń o charakterze terrorystycznym lub działań wojennych, wykorzystuje się **OBIEKTY ZBIOROWEJ OCHRONY**.

Art. 83. 1. Obiekty budowlane uznaje się za budowle ochronne na podstawie **porozumienia** właściwego organu ochrony ludności z właścicielem lub zarządcą budynku albo na podstawie **decyzji właściwego organu ochrony ludności**, na zasadach określonych w art. 73 i 74.

2. Uznając obiekt budowlany za budowlę ochronną nadaje mu się **status schronu lub ukrycia oraz kategorię odporności**.

3. Schron to uznany za budowlę ochronną **obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego** o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, wyposażony w urządzenia filtrowentylacyjne lub pochłaniacze regeneracyjne.

4. **Ukrycie** to uznany za budowlę ochronną obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego, o konstrukcji niehermetycznej.

Art. 84. **Miejsca doraźnego schronienia** to **obiekty zbiorowej ochrony**, będące obiektami budowlanymi albo częściami obiektu budowlanego przystosowane do tymczasowego ukrycia ludzi, organizowane na zasadach określonych w art. 88

Art. 87. 1. W celu zapewnienia realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda mogą zawrzeć z właścicielem lub zarządcą nieruchomości **porozumienie o uznaniu obiektu budowlanego lub jego części za budowlę ochronną.**

2. W porozumieniu określa się szczegółowe obowiązki właściciela lub zarządcy oraz warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym przez ustawę.

3. W porozumieniu zawiera się postanowienie o obowiązku udostępnienia budowli ochronnej na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności.

4. Wypowiedzenie porozumienia przez właściciela lub zarządcy nieruchomości wymaga zgody właściwego organu ochrony ludności. Wyrażenie zgody jest czynnością materialno-techniczną, a **odmowa zgody na wypowiedzenie porozumienia następuje w drodze decyzji administracyjnej.**

5. Odwołanie od decyzji o odmowie zgody na wypowiedzenie porozumienia wydanej przez:

- 1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty – rozpatruje wojewoda;
- 2) wojewody – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 88. 1. Jeżeli jest to uzasadnione koniecznością realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, **wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda mogą uznać obiekt budowlany za budowlę ochronną.**

2. Uznanie obiektu budowlanego za budowlę ochronną następuje **w drodze decyzji administracyjnej**. Organ wydaje decyzję uwzględniając ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o których mowa w art. 4 ust. 2 tej ustawy, biorąc pod uwagę uzasadniony interes właściciela lub zarządcy budowli, której dotyczy decyzja.

3. Decyzja o za budowlę **ochronną może być wydana na wniosek właściciela lub zarządcy budowli** lub obiektu, **albo z urzędu.**

4. W decyzji o uznaniu za budowlę ochronną można określić szczegółowe obowiązki właściciela lub zarządcy oraz warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym przez ustawę.

5. W decyzji zawiera się postanowienie o obowiązku udostępnienia nieruchomości na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności.

6. Decyzja o uznaniu za budowlę ochronną może dotyczyć również planowanego obiektu budowlanego.

7. Odwołanie od decyzji wydanej przez:

- 1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty – rozpatruje wojewoda;
- 2) wojewody – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

- Art. 89. 1. **Za budowle ochronne** uznaje się wyłącznie obiekty budowlane, które **spełniają albo po przebudowie lub dostosowaniu mogą spełniać warunki techniczne, warunki techniczne użytkowania i warunki techniczne usytuowania**, konieczne dla zapewnienia **funkcji obiektu zbiorowej ochrony**.
2. **Wójt (burmistrz, prezydent miasta)** uznaje za budowlę ochronną **wyłącznie obiekty budowlane**, które będą budowlami ochronnymi istotnymi dla **ochrony ludności gminy** przed zagrożeniami.
3. **Starosta** uznaje za budowlę ochronną **wyłącznie obiekty budowlane**, które będą budowlami ochronnymi **istotnymi dla ochrony ludności powiatu** przed zagrożeniami.
4. Wojewoda uznaje za budowlę ochronną wyłącznie obiekty budowlane, które będą budowlami ochronnymi o znaczeniu ponadlokalnym.
5. W odniesieniu do jednego obiektu budowlanego można dokonać jednego wyznaczenia, zawrzeć **jedno porozumienie albo wydać jedną decyzję** o uznaniu za budowlę ochronną

Art. 90. 1. Właściwe organy ochrony ludności, **na obszarze swojej właściwości miejscowej, planują niezbędną liczbę i pojemność obiektów zbiorowej ochrony**, uwzględniając w szczególności **liczbę ludności przebywającej na danym obszarze** oraz przewidywane rodzaje zagrożeń.

2. Pojemność obiektów zbiorowej ochrony planuje się w taki sposób, aby zapewnić schronienie:

- 1) w granicach **administracyjnych miast** we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony – dla co najmniej **50 %**, w tym w budowlach ochronnych – **dla co najmniej 25 %**,
- 2) poza granicami administracyjnymi miast we **wszystkich obiektach zbiorowej ochrony** – dla co najmniej **25 %**, w tym w **budowlach ochronnych** – dla co najmniej **15 %**
– przewidywanej liczby ludności przebywającej w sytuacji zagrożenia na obszarze planowania.

3. **Organ nadzoru budowlanego** zawiadamia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o przekazaniu do użytkowania obiektu budowlanego, **w którego dokumentacji budowy lub dokumentacji powykonawczej uwzględnione są warunki techniczne dla budowli ochronnych.**

Art. 91. 1. **Planując niezbędną liczbę obiektów zbiorowej ochrony, właściwe organy ochrony ludności dokonują bieżącego przeglądu obiektów budowlanych, w tym planowanych do budowy**, na obszarze swojej właściwości miejscowej w celu wytypowania obiektów budowlanych, które mogą zostać uznane za **obiekty zbiorowej ochrony, planowanych miejsc organizacji miejsc doraźnego schronienia i obiektów budowlanych** przydatnych do przystosowania na miejsca doraźnego schronienia.

2. Dokonując bieżącego przeglądu obiektów budowlanych, **nie uwzględnia się budynków nieposiadających kondygnacji podziemnych oraz budynków mieszkalnych jednorodzinnych.**

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta albo wojewoda **mogą zlecić sprawdzenie obiektu budowlanego** pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony, zwane dalej „**sprawdzeniem obiektu budowlanego**”.

4. Sprawdzenie obiektu budowlanego **wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta albo wojewoda** zlecają odpowiednio:

- 1) **komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej** – zgodnie z zakresem wskazanym w art. 107 ust. 2;
- 2) **powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego** – zgodnie z zakresem wskazanym w art. 107 ust. 1.

5. Sprawdzenie obiektu budowlanego Państwowa Straż Pożarna i organy nadzoru budowlanego **mogą przeprowadzić wspólnie.**

6. Sprawdzenia obiektu budowlanego dokonuje się w szczególności **przed zawarciem porozumienia albo przed wydaniem decyzji o uznaniu za budowlę ochronną.**

7. Do sprawdzenia obiektu budowlanego przez Państwową Straż Pożarną stosuje się odpowiednio przepisy art. 23 ust. 4, 5 i 7–12 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1443, 1473, 1717, 1871 i 1907).
8. Ze sprawdzenia obiektu budowlanego **sporządza się protokół**, który zawiera ustalenia stanu faktycznego w zakresie:
- 1) **spełnienia warunków dla budowli ochronnej;**
 - 2) **danych, o których mowa w art. 108 ust. 4.**
9. Podmiot dokonujący sprawdzenia obiektu budowlanego przedstawia **stanowisko organowi ochrony ludności, który zlecił to sprawdzenie**, czy obiekt spełnia lub może spełniać warunki dla budowli ochronnej. Stanowisko wydaje się na **podstawie dokumentacji technicznej obiektu budowlanego lub protokołu ze sprawdzenia**.
10. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 3, wójt (**burmistrz, prezydent miasta**) i starosta wykonują jako **zadania zlecone z zakresu administracji rządowej**.

Art. 92. 1. Obiekty zbiorowej ochrony **projektuje się i wznosi w sposób zapewniający spełnienie warunków określonych w przepisach techniczno-budowlanych wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 lub 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, 834, 1222, 1847 i 1881)**, a ponadto warunków technicznych, warunków technicznych użytkowania i warunków technicznych usytuowania, **których spełnienie jest konieczne dla zapewnienia pełnienia funkcji obiektów zbiorowej ochrony.**

2. Warunki techniczne budowli ochronnych obejmują w szczególności **odpowiednią wytrzymałość, rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, wentylację, rozwiązania ewakuacyjne, zaopatrzenie w energię i wodę, odprowadzanie ścieków i rozwiązania służące przetrwaniu osób znajdujących się w budowlu ochronnej.** Szczegółowe warunki techniczne mogą być określone przez odwołanie do odpowiednich Polskich Norm.

3. Warunki techniczne usytuowania obejmują w szczególności określenie odległości obiektów zbiorowej ochrony od innych obiektów budowlanych.

4. Warunki techniczne użytkowania obejmują w szczególności określenie pojemności i wyposażenia budowli ochronnej.

5. Budowle ochronne w miarę możliwości **projektuje się jako obiekty o podwójnej funkcji**, w sposób umożliwiający ich wykorzystanie zgodnie z potrzebami właścicieli lub zarządców i gwarantujący spełnienie funkcji budowli ochronnej.

Art. 93. 1. **W budynkach użyteczności publicznej zapewnia się budowle ochronne**, jeżeli jest to uzasadnione potrzebą zapewnienia miejsc schronienia oraz możliwe ze względu na występujące w budynku rozwiązania techniczno-budowlane.

2. Dopuszcza się odstąpienie od zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej, jeżeli schronienie przebywających w nim osób zapewnia zlokalizowana w pobliżu inna budowla ochronna.

3. **Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia**, szczegółowe warunki wyznaczania budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowle ochronne, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc w budowlach ochronnych oraz okoliczności, w których można odstąpić od zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej.

Art. 94. Kondygnacje podziemne w budynkach użyteczności publicznej lub budynkach mieszkalnych wielorodzinnych oraz garaże podziemne, jeżeli nie przewidziano w nich budowli ochronnej, projektuje się i wykonuje w sposób umożliwiający zorganizowanie w nich miejsc doraźnego schronienia.

Art. 95. Budowle podziemne położone w granicach administracyjnych miast wykorzystywane do celów transportu, w tym drogowego i szynowego, w szczególności zagłębione **obiekty metra, podziemnego tramwaju i kolei podziemnej**, projektuje się i wykonuje w sposób zapewniający spełnienie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania dla budowli ochronnej

Art. 96. 1. Właściciel oraz zarządca budowli ochronnej:

- 1) zapewniają utrzymanie budowli ochronnej w należyтым stanie technicznym;
- 2) udostępniają budowlę ochronną na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności;
- 3) współdziałają w przygotowaniu udostępnionej budowli ochronnej do użycia;
- 4) wyznaczają kierownika budowli ochronnej.

2. W czasie gdy budowla ochronna **nie jest użytkowana** na cele ochrony ludności i obrony cywilnej, właściciel oraz zarządca mogą wykorzystywać ją **w sposób zgodny z przeznaczeniem obiektu**, gwarantujący jednak spełnienie przez nią w razie potrzeby funkcji ochronnej, **w szczególności przez utrzymywanie sprawności urządzeń technicznych znajdujących się w budowli ochronnej.**

Art. 97. 1. W przypadku:

- 1) przewidywanego wystąpienia klęski żywiołowej,
- 2) wprowadzenia stanu nadzwyczajnego,
- 3) czasu wojny

– jeżeli jest to uzasadnione rodzajem przewidywanego zagrożenia, **właściwy organ ochrony ludności może polecić właścicielowi lub zarządcy budowli ochronnej udostępnienie budowli ochronnej. Polecenie podlega bezzwłocznemu wykonaniu.**

2. Udostępniając budowlę ochronną, właściciel lub zarządca **zaprzestaje wykorzystywania jej na cele niezwiązane z ochroną ludności**, na okres udostępnienia, chyba że dalsze wykorzystywanie nieruchomości nie utrudnia spełnienia funkcji budowli ochronnej.

Art. 99. Właściciel lub zarządca budowli ochronnej **wyznacza osobę** odpowiedzialną za jej udostępnienie i przekazuje stosowną informację, **wraz z danymi kontaktowymi, właściwemu organowi ochrony ludności.**

Art. 100. 1. W budowli ochronnej przygotowanej do użycia właściciel lub zarządca budowli ochronnej **wyznacza kierownika budowli ochronnej**, informując o tym właściwy organ ochrony ludności. Jeżeli nie wyznaczono kierownika budowli ochronnej, **kierownikiem jest właściciel lub zarządca.**

2. Kierownik budowli ochronnej zapewnia prawidłową eksploatację i porządek w obrębie budowli ochronnej. Może on w tym celu wydawać wiążące polecenia określonego zachowania osobom przebywającym w budowli ochronnej.

3. Kierownik budowli ochronnej w czasie wykonywania swoich obowiązków korzysta z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17, 1228 i 1907) dla funkcjonariuszy publicznych.

4. W przypadku **przygotowania do użycia budowli ochronnej o pojemności powyżej 120 osób** właściwy **organ ochrony ludności** w porozumieniu z właścicielem lub zarządcą budowli ochronnej **zapewnia personel do obsługi tej budowli ochronnej**

Art. 102. 1. W przypadku **wprowadzenia stanu nadzwyczajnego lub w czasie wojny**, jeżeli **liczba schronów i ukryć jest niewystarczająca** dla zapewnienia ochrony ludności, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda **organizują miejsca doraźnego schronienia**.

2. Zorganizowanie miejsc doraźnego schronienia następuje w drodze:

1) **nakazu przystosowania pomieszczeń budynków, garaży podziemnych, tuneli, budowli ziemnych, wykopów i tym podobnych obiektów do pełnienia funkcji obiektu zbiorowej ochrony;**

2) **wykonania miejsc doraźnego schronienia przystosowanych do tymczasowego ukrycia ludności.**

3. Właściwy organ ochrony ludności lub wyznaczony podmiot ochrony ludności **może udzielić pomocy właścicielowi i zarządcy nieruchomości przy organizacji miejsc doraźnego schronienia**

Art. 104. Obiekty zbiorowej ochrony znajdujące się w **obiekтах niepublicznych** są przeznaczone w pierwszej kolejności do **ochrony użytkowników budynku**, do którego należy obiekt zbiorowej ochrony.

Art. 105. Budowle ochronne i miejsca doraźnego schronienia oznacza się za pomocą międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej oraz napisu: **„SCHRON”, „UKRYCIE” lub „MIEJSCE DORAŻNEGO SCHRONIENIA”**

Art. 106. 1. Organy ochrony ludności **na wniosek właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego:**

1) przekazują im środki finansowe w formie dotacji celowej na:

- a) budowę budowli ochronnej,
- b) przebudowę budowli ochronnej w celu spełnienia warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnej,
- c) organizowanie miejsc doraźnego schronienia,
- d) przygotowanie budowli ochronnej do użycia;

2) mogą przekazać im środki finansowe w formie dotacji celowej na:

- a) dostosowanie obiektów do wymagań, o których mowa w art. 94 i art. 95,
- b) remont i utrzymanie obiektów zbiorowej ochrony.

2. Porozumienie lub decyzja właściwego organu ochrony ludności może przewidywać sfinansowanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przez organ ochrony ludności.

3. Finansowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a, **dotyczy do 100 % kosztów inwestycji** zwiększonych w związku z koniecznością zapewnienia funkcji budowli ochronnej.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz wojewodowie przekazują środki, o których mowa w ust. 1.

5. Zadania, o których mowa w ust. 1, są wykonywane **jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.**

Art. 107. 1. **Kontrolę spełniania** przez obiekty zbiorowej ochrony warunków technicznych, warunków technicznych usytuowania i warunków technicznych użytkowania **prowadzą organy nadzoru budowlanego** na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

2. **Państwowa Straż Pożarna** prowadzi kontrolę spełniania przez obiekty zbiorowej ochrony wymagań **w zakresie bezpieczeństwa pożarowego**, a także **wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej**, na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

3. **Państwowa Inspekcja Sanitarna** prowadzi kontrolę spełniania w obiektach zbiorowej ochrony wymagań higienicznych oraz sanitarnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416).

Art. 108. 1. Centralną Ewidencję OZO prowadzi Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

2. Centralna Ewidencja OZO jest prowadzona w systemie teleinformatycznym.

3. W Centralnej Ewidencji OZO gromadzi się dane o:

- 1) istniejących lub planowanych budowlach ochronnych, z podziałem na schrony i ukrycia;**
- 2) planowanych miejscach organizacji miejsc doraźnego schronienia;**
- 3) obiektach budowlanych przydatnych do przystosowania na miejsca doraźnego schronienia.**

Art. 113. 1. Dane zawarte w Centralnej Ewidencji OZO nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

2. Danym zawartym w Centralnej Ewidencji OZO, o których mowa w art. 108 ust. 4 pkt 2 i 5–13, nadaje się klauzulę „zastrzeżone” w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych

Art. 114. 1. W celu **przygotowania do realizacji zadań** ochrony ludności i obrony cywilnej **minister właściwy do spraw wewnętrznych podaje do publicznej wiadomości ogólne informacje** o obiektach zbiorowej ochrony w poszczególnych województwach i powiatach, w tym **procentowe zestawienie miejsc w obiektach zbiorowej ochrony w stosunku do liczby mieszkańców.**

2. Organy ochrony ludności, w porozumieniu z właściwymi podmiotami ochrony ludności, **zapewniają poinformowanie ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony oraz, w razie potrzeby, o sposobie dotarcia do nich i korzystania z nich, z uwzględnieniem informacji o ograniczeniach dostępu dla osób z niepełnosprawnościami.** Realizację obowiązku, o którym mowa w zdaniu pierwszym, przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) i starostów koordynuje wojewoda.

3. Obowiązek wskazany w ust. 2 można realizować w szczególności **przez ogłoszenia za pośrednictwem systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach, umieszczenie informacji, w tym map, z lokalizacją i kierunkiem przemieszczenia się do obiektu zbiorowej ochrony lub za pomocą narzędzi teleinformatycznych, w tym aplikacji na urządzenia mobilne.**

Obrona cywilna

Art. 117. Z chwilą wprowadzenia **stanu wojennego i w czasie wojny** zadania ochrony ludności stają się **zadaniami obrony cywilnej** w rozumieniu art. 61 lit. a Pierwszego Protokołu dodatkowego do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r.

Art. 118. 1. Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny **minister właściwy do spraw wewnętrznych staje się krajowym organem obrony cywilnej – Szefem Obrony Cywilnej.**

2. W czasie stanu wojennego i w czasie wojny **wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz starosta kierują obroną cywilną na obszarze odpowiednio gminy i powiatu.**

3. Zespół w czasie stanu wojennego i w czasie wojny wspiera realizację zadań Rady Ministrów i Szefa Obrony Cywilnej.

4. W czasie stanu wojennego i w czasie wojny wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, **powiatowy zespół zarządzania kryzysowego oraz gminny zespół zarządzania kryzysowego**, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, **wspierają realizację zadań obrony cywilnej** przez wojewodę, starostę oraz **wójta (burmistrza, prezydenta miasta).**

Art. 120. **Organy obrony cywilnej w czasie stanu wojennego i w czasie wojny zapewniają funkcjonowanie obsługujących je urzędów**, z uwzględnieniem art. 16 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 121. W czasie stanu wojennego i w czasie wojny osoby zamieszkujące na obszarze, na którym wprowadzono stan wojenny albo **zamieszkujące strefę bezpośrednich działań wojennych**, w ramach przygotowania obrony cywilnej zabezpieczają:

- 1) miejsce zamieszkania oraz mienie osobiste;
- 2) zapasy własne wody pitnej oraz środków spożywczych;
- 3) zapasy własne środków sanitarnych, higienicznych oraz medycznych.

Art. 122. 1. W czasie trwania stanu wojennego i w czasie wojny, celu zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia, a także dóbr kultury przed zagrożeniami Szef Obrony Cywilnej, na wniosek wojewody, może zarządzić ewakuację ludności zamieszkującej wskazany obszar, w szczególności strefę działań wojennych.

2. Ewakuacja ludności obejmuje w szczególności relokację osób z obszarów zagrożonych, usunięcie lub zabezpieczenie w inny sposób dóbr kultury i mienia z obszarów zagrożonych, zabezpieczenie pozostawionego mienia oraz przyjęcie osób w miejscu bezpiecznym.

3. Ewakuacja ludności nie obejmuje personelu obrony cywilnej oraz pracowników urzędów obsługujących organy obrony cywilnej i personel podmiotów obrony cywilnej, z wyjątkiem sytuacji całkowitego przemieszczenia ludności cywilnej z obszarów zagrożonych.

4. W przypadkach niecierpiących zwłoki zarządzenia ewakuacji ludności może dokonać wojewoda, informując o tym Szefa Obrony Cywilnej.

5. Organy obrony cywilnej oraz Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej współdziałają przy realizacji ewakuacji ludności. W miarę możliwości ewakuację ludności prowadzi się na podstawie krajowego planu ewakuacji oraz wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Kadry Obrony Cywilnej

Art. 124. 1. **Organy obrony cywilnej wykonują zadania obrony cywilnej**, o których mowa w art. 61 lit. a Pierwszego Protokołu dodatkowego do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r.

2. Organy obrony cywilnej **udzielają sobie wzajemnie pomocy** w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej, niezależnie od zawartych uprzednio umów lub porozumień.

Art. 125. 1. **Minister właściwy do spraw wewnętrznych zarządza korpusem obrony cywilnej.**

2. W skład korpusu obrony cywilnej wchodzi:

- 1) **personel obrony cywilnej;**
- 2) **krajowa rezerwa obrony cywilnej.**

3. W skład personelu obrony cywilnej wchodzi:

- 1) **osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej;**
- 2) **osoby powołane do służby w obronie cywilnej w drodze naboru ochotniczego;**
- 3) **powołani do służby w obronie cywilnej członkowie krajowej rezerwy obrony cywilnej;**
- 4) **funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej.**

4. W skład krajowej rezerwy obrony cywilnej **wchodzi emeryci policyjni, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 1121, 1243, 1562 i 1871), którzy nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej i nie posiadają przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych.**

Art. 126. 1. W celu zarządzania **korpusem obrony cywilnej** minister właściwy do spraw **wewnętrznych prowadzi Ewidencję Obrony Cywilnej.**

2. Ewidencja Obrony Cywilnej jest prowadzona w **systemie teleinformatycznym.**

3. Ewidencja Obrony Cywilnej składa się z:

1) **wojewódzkich ewidencji obrony cywilnej** stanowiących części Ewidencji Obrony Cywilnej, obejmujących dane w odniesieniu do województwa;

2) wydzielonej części ewidencji dotyczącej wchodzących w skład **krajowej rezerwy obrony cywilnej funkcjonariuszy** Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, zwanej dalej „**wydzieloną częścią**”.

4. Wojewódzkie ewidencje obrony cywilnej prowadzą **wojewodowie zgodnie ze swoją właściwością.**

5. Wydzieloną część prowadzi minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 129. 1. Danym zawartym w Ewidencji Obrony Cywilnej, z wyjątkiem danych zawartych w wydzielonej części, nadaje się klauzulę „**zastrzeżone**” w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

2. Danym zawartym w **wydzielonej części nadaje się klauzulę „tajne”** w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych

Art. 128. 1. W **Ewidencji Obrony Cywilnej**, z wyjątkiem wydzielonej części, gromadzi się następujące dane o osobach wchodzących w skład korpusu obrony cywilnej:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) datę urodzenia;
- 5) wskazanie podstawy włączenia do korpusu obrony cywilnej, zgodnie z art. 125;
- 6) **określenie specjalizacji obrony cywilnej**;
- 7) informację o przydziale mobilizacyjnym obrony cywilnej – jeżeli dotyczy;
- 8) wskazanie miejsca pełnienia służby w obronie cywilnej – jeżeli dotyczy;
- 9) serię i numer karty tożsamości – jeżeli dotyczy;
- 10) numer tabliczki tożsamości – jeżeli dotyczy.

3. Osobom ujętym w Ewidencji Obrony Cywilnej nadaje się, **w oparciu o posiadane kwalifikacje i doświadczenie, specjalizację obrony cywilnej**:

- 1) ratowniczą;
- 2) medyczną;
- 3) pomocy humanitarnej;
- 4) utrzymania infrastruktury ochrony ludności;
- 5) utrzymania ciągłości działania administracji;
- 6) wsparcia służb porządku publicznego;
- 7) zarządzania obroną cywilną.

Art. 134. 1. Przydział **mobilizacyjny obrony cywilnej można nadać osobie:**

- 1) **zatrudnionej** w urzędzie obsługującym organ ochrony ludności lub obrony cywilnej,
 - 2) **pełniącej służbę** w urzędzie obsługującym organ ochrony ludności lub obrony cywilnej,
 - 3) zatrudnionej w Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub Narodowym Banku Polskim albo innych organach państwa lub urzędach je obsługujących,
 - 4) **zatrudnionej** w **podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej**,
 - 5) **pełniącej służbę** w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,
 - 6) prowadzącej działalność gospodarczą w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,
 - 7) **zrzeszonej** w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,
 - 8) **będącej członkiem** podmiotu ochrony ludności albo podmiotu obrony cywilnej
- **zdolnej do realizacji zadań w obronie cywilnej.**

2. **Kierownicy podmiotów**, o których mowa w ust. 1 pkt 3, oraz ministrowie kierujący działami administracji rządowej mogą wnioskować do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o **nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej osobom zatrudnionym lub pełniącym służbę w tych podmiotach lub urzędach je obsługujących.**

Przydział organizacyjno - mobilizacyjny

Art. 135. 1. Przydział mobilizacyjny obrony cywilnej nadaje:

- 1) wojewoda właściwy ze względu na siedzibę podmiotu ochrony ludności, **z własnej inicjatywy lub na wniosek** wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty albo marszałka województwa, po uzgodnieniu z właściwym miejscowo **szeferem wojskowego centrum rekrutacji**;
- 2) **minister właściwy do spraw wewnętrznych**, na wniosek ministrów kierujących działami administracji rządowej oraz dla osób, o których mowa w art. 143 ust. 1 pkt 3 i 4, po uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej.
2. **Wójt (burmistrz, prezydent miasta)** wnioskuje o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej za **pośrednictwem starosty**.
3. **Podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej** mogą wnioskować do właściwych **terytorialnych organów ochrony ludności i obrony cywilnej** o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.
4. Wojewoda przed nadaniem przydziału mobilizacyjnego obrony **cywilnej informuje osobę, której ma być nadany ten przydział, o planowanym miejscu pełnienia służby w obronie cywilnej**.

5. Osoba, której ma być nadany przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, **może w formie pisemnej wskazać wojewodzie** preferowane miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej.

6. W przydziale mobilizacyjnym obrony cywilnej określa się **planowane miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej.**

Przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, **nadaje się w miarę możliwości do służby w podmiocie wskazanym przez osobę, której nadano ten przydział.**

7. Osobie, której nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, wydaje się **kartę przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.**

8. Wojewoda zawiadamia właściwego miejscowo szefa wojskowego centrum rekrutacji o nadaniu przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.

9. Zadania wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty i marszałka województwa z zakresu wnioskowania o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej **są wykonywane jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.**

Art. 136. 1. Organ, który nadał przydział mobilizacyjny obrony cywilnej:

1) **może uchylić** przydział mobilizacyjny obrony cywilnej:

a) jeżeli jest to uzasadnione potrzebami organu ochrony ludności lub podmiotu ochrony ludności,

b) na wniosek właściwego miejscowo **szefa wojskowego centrum rekrutacji**, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami **Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej** lub jeżeli istnieje potrzeba nadania osobie przydziału mobilizacyjnego albo przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego;

2) **uchyla przydział mobilizacyjny obrony cywilnej:**

a) jeżeli osoba **utraciła zdolność realizacji zadań obrony cywilnej** lub **nie spełnia przesłanek nadania przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej**,

b) w czasie mobilizacji i w czasie wojny, na wniosek właściwego **miejscowo szefa wojskowego centrum rekrutacji**, jeżeli istnieje potrzeba nadania **osobie przydziału mobilizacyjnego albo przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego i nie może ona być zaspokojona w inny sposób**.

2. Do uchylania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej przepis art. 135 stosuje się odpowiednio.

Art. 137. Przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej nie nadaje się osobom, które:

- 1) przekroczyły 60 rok życia w przypadku kobiet, albo 65 rok życia w przypadku mężczyzn;
- 2) nie ukończyły 18 lat życia;
- 3) są żołnierzami w czynnej służbie wojskowej;
- 4) mają nadane przydziały mobilizacyjne, przydziały organizacyjno-mobilizacyjne albo pracownicze przydziały mobilizacyjne lub zostali wyłączeni od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;
- 5) są funkcjonariuszami Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej, Straży Ochrony Kolei, jeżeli osoby te na mocy odrębnych przepisów pełnią służbę w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;
- 6) zostały uznane za stale lub długotrwale niezdolne do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo całkowicie niezdolne do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub zaliczone do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Art. 138. 1. **W czasie stanu wojennego lub w czasie wojny Szef Obrony Cywilnej może zarządzić mobilizację personelu obrony cywilnej.**

2. Mobilizacja personelu obrony cywilnej może dotyczyć całości albo części personelu obrony cywilnej.

3. O zarządzeniu mobilizacji personelu obrony cywilnej Szef Obrony Cywilnej zawiadamia Prezesa Rady Ministrów.

Art. 139. 1. Osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, **podlegają powołaniu w terminie i miejscu określonych w wezwaniu.**

2. Osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, **z chwilą powołania stają się osobami pełniącymi służbę w obronie cywilnej.**

3. **Wezwania do służby w obronie cywilnej dostarcza wojewoda.**

AKADEMIA BEZPIECZEŃSTWA

Akademia Bezpieczeństwa
C&M. Consulting
Przemysław Jaśko
ul. Piaski 54, 32-555 Zagórze
www.abakademia.pl
biuro@abakademia.pl

Nabór ochotniczy

Art. 141. 1. Do służby w obronie cywilnej **może zostać powołana w drodze naboru ochotniczego osoba**, która deklaruje przed organem obrony **cywilnej chęć służby w obronie cywilnej na zasadach dobrowolności, jeżeli jest zdolna** do realizacji zadań w obronie cywilnej. **Może ona wskazać również preferowane miejsce służby** w obronie cywilnej.

2. **Powołania w drodze naboru ochotniczego dokonuje wojewoda w uzgodnieniu z właściwym miejscowo szefem wojskowego centrum rekrutacji.**

3. Wojewoda wskazuje miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej, w miarę możliwości w miejscu wskazanym przez osobę powoływaną do służby w obronie cywilnej.

4. Nie powołuje się w trybie, o którym mowa w ust. 1, osób, o których mowa w art. 137 pkt 2–5.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania naboru ochotniczego, z uwzględnieniem sytuacji, w których będzie przeprowadzany ten nabór, oraz konieczności zapewnienia sprawnego i prawidłowego przeprowadzenia tego naboru

Krajowa Rezerwa Obrony Cywilnej

Art. 142. 1. **Członka krajowej rezerwy obrony cywilnej** może powołać do służby w obronie cywilnej **w czasie stanu wojennego i w czasie wojny Szef Obrony Cywilnej.**

2. Powołanie do służby w obronie cywilnej członka krajowej rezerwy obrony cywilnej następuje **w drodze postanowienia.**

3. Nie powołuje się w trybie, o którym mowa w ust. 1, osób, o których mowa w art. 137 pkt 2–5, a osoby, o których mowa w art. 137 pkt 1 i 6, powołuje się tylko za ich zgodą.

4. Powołując do służby w obronie cywilnej członka krajowej rezerwy obrony cywilnej, Szef Obrony Cywilnej:

- 1) wskazuje miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej albo
- 2) przekazuje osobę powołaną do dyspozycji organu ochrony ludności celem wskazania przez ten organ miejsca pełnienia służby.

5. O powołaniu do służby w obronie cywilnej członka krajowej rezerwy obrony cywilnej Szef Obrony Cywilnej zawiadamia właściwego wojewodę.

6. Członek krajowej rezerwy obrony cywilnej zwolniony ze służby w obronie cywilnej jest przenoszony do krajowej rezerwy obrony cywilnej.

Krajowa Rezerwa Obrony Cywilnej

Art. 143. 1. **Osoby powołane do służby w obronie cywilnej** pełnią służbę w:

- 1) urzędach obsługujących organy obrony cywilnej;
- 2) podmiotach obrony cywilnej;
- 3) Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub Narodowym Banku Polskim;
- 4) innych organach państwowych i urzędach je obsługujących.

2. Do służby w obronie cywilnej w podmiotach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, kieruje **właściwy organ obrony cywilnej**.

3. Do służby w podmiotach, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, kieruje minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z tym podmiotem.

4. Osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, **kieruje się do służby zgodnie z nadanymi przydziałami mobilizacyjnymi obrony cywilnej**.

5. Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do zmiany miejsca pełnienia służby w obronie cywilnej.

Krajowa Rezerwa Obrony Cywilnej

Art. 144. Organ, który powołał osobę do służby w obronie cywilnej:

1) może zwolnić tę osobę ze służby w obronie cywilnej:

- a) jeżeli jest to uzasadnione potrzebami organu ochrony ludności lub podmiotu ochrony ludności,
- b) na wniosek właściwego terytorialnie szefa wojskowego centrum rekrutacji, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub jeżeli istnieje potrzeba nadania jej przydziału mobilizacyjnego do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej albo przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego;

2) zwalnia tę osobę ze służby w obronie cywilnej:

- a) jeżeli utraciła ona zdolność realizacji zadań obrony cywilnej,
- b) w czasie mobilizacji i w czasie wojny, jeżeli nadano jej przydział mobilizacyjny lub jest to uzasadnione potrzebami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, które nie mogą one być zaspokojone w inny sposób

Art. 145. 1. Osobie powołanej do służby w obronie cywilnej **wojewoda wydaje kartę tożsamości**. Osobie wykonującej działania ratownicze wydawana jest również tabliczka tożsamości.

2. Personelowi medycznemu i duchownemu wydaje się karty tożsamości zgodnie z art. 1 załącznika I Pierwszego Protokołu dodatkowego do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r.

3. W karcie tożsamości zamieszcza się:

- 1) nazwisko i imię (imiona) posiadacza karty;
- 2) datę urodzenia posiadacza karty;
- 3) numer PESEL posiadacza karty;
- 4) fotografię posiadacza karty;
- 5) podpis posiadacza karty;
- 6) odcisk pieczęci urzędowej organu wydającego kartę (wyłącznie na papierowych kartach tożsamości);
- 7) nazwę organu wystawiającego kartę;
- 8) serię i numer karty;
- 9) elementy zabezpieczające kartę;
- 10) numer tabliczki tożsamości;
- 11) datę wystawienia karty;
- 12) informację o miejscu pełnienia służby w obronie cywilnej.

4. Na tabliczce tożsamości zamieszcza się:

- 1) numer seryjny;
 - 2) oznaczenie „OBRONA CYWILNA” i znak graficzny „OBRONY CYWILNEJ”;
 - 3) imię i nazwisko.
- 5. Członkowie personelu obrony cywilnej w czasie wykonywania zadań obrony cywilnej noszą jako oznaczenie międzynarodowy znak obrony cywilnej.**

Art. 146. 1. **Zasoby obrony cywilnej w czasie pokoju nie podlegają zajęciu w ramach świadczeń rzeczowych na rzecz obrony.**

2. **Zasoby obrony cywilnej mogą zostać przeznaczone w ramach świadczeń rzeczowych w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, jeśli potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej nie mogą być w inny sposób zaspokojone.**

3. **Szefowie wojskowych centrów rekrutacji współpracują z właściwymi wojewodami w sprawach z zakresu personelu obrony cywilnej.**

Art. 147. 1. **Osoby pełniące służbę w obronie cywilnej są obowiązane do wykonywania poleceń przełożonych w sprawach związanych z pełnieniem tej służby i wykonywaniem zadań obrony cywilnej.**

2. **Osoby pełniące służbę w obronie cywilnej są obowiązane do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji, z którymi zapoznali się podczas pełnienia służby w obronie cywilnej lub w związku z nią. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa również po zakończeniu pełnienia służby w obronie cywilnej. Od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić minister właściwy do spraw wewnętrznych.**

Art. 148. Osoba pełniącą służbę w obronie cywilnej w czasie wykonywania swoich obowiązków **korzysta z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny dla funkcjonariuszy publicznych.**

Art. 149. 1. Od chwili powołania do służby w obronie cywilnej nie można rozwiązać stosunku pracy, służby i członkostwa, **bez zgody właściwego organu obrony cywilnej.**

2. Po ogłoszeniu mobilizacji personelu obrony cywilnej, podmiot obrony cywilnej nie może zaprzestać lub zawiesić wykonywania działalności gospodarczej w zakresie objętym porozumieniem lub decyzją o uznaniu za podmiot ochrony ludności lub obrony cywilnej, bez zgody właściwego organu obrony cywilnej.

3. Okres pełnienia służby w obronie cywilnej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy.

Art. 127. Osobie pełniącej służbę w obronie cywilnej przysługują świadczenia zdrowotne, jeżeli nie przysługują jej one na podstawie innych przepisów.

- Art. 151. 1. Jeżeli osoba pełniąca służbę w obronie cywilnej nie otrzymuje wynagrodzenia, uposażenia lub innego świadczenia za pracę będącą wykonywaniem zadań obrony cywilnej, osobie tej przysługuje świadczenie pieniężne, zwane dalej „świadczeniem dla personelu obrony cywilnej”, rekompensujące utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy lub stosunku służbowego albo dochód z prowadzonej działalności gospodarczej lub rolniczej, które mogłaby uzyskać w okresie pełnienia służby w obronie cywilnej.
2. Świadczenie dla personelu obrony cywilnej za każdy dzień służby w obronie cywilnej stanowi kwota $\frac{1}{21}$ miesięcznego wynagrodzenia lub dochodu, o których mowa w ust. 1, pomnożona przez liczbę dni wykonywania zadań obrony cywilnej w danym miesiącu.
3. Świadczenie dla personelu obrony cywilnej za każdy dzień służby w obronie cywilnej nie może być wyższe niż kwota $\frac{1}{21}$ dwupółkrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw obowiązującego w roku poprzedzającym wykonywanie zadań obrony cywilnej, którego wysokość ogłasza Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
4. W przypadku gdy prowadzona działalność gospodarcza w roku poprzedzającym okres pełnienia służby w obronie cywilnej nie przynosiła dochodu lub przynosiła straty lub gdy nie jest możliwe ustalenie wysokości uzyskiwanego dochodu z prowadzonej działalności gospodarczej, świadczenie dla personelu obrony cywilnej przysługuje w kwocie wynikającej z podzielenia przez 21 minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773), obowiązującego w okresie realizacji zadań obrony cywilnej, i następnie pomnożenia przez liczbę dni realizacji tych zadań.
5. Świadczenie dla personelu obrony cywilnej ustala i wypłaca właściwy wojewoda.

Finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej

Art. 152. 1. Koszty na realizację zadań określonych w ustawie są **pokrywane, w ramach środków będących w dyspozycji właściwych dysponentów części budżetu państwa.**

2. Środki, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na **finansowanie lub dofinansowanie organów** ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, **w tym na zadania o charakterze obronnym Rzeczypospolitej Polskiej**, w szczególności na:

- 1) **tworzenie i utrzymanie zasobów ochrony ludności**, w tym rozwój krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, ochotniczych straży pożarnych i podmiotów ochrony ludności;
- 2) **zakupy i modernizację sprzętu**, w tym sprzętu teleinformatycznego;
- 3) budowę i utrzymanie baz magazynowych;
- 4) **budowę, modernizację i remont infrastruktury** związanej z ochroną ludności i obroną cywilną, w tym **budowli ochronnych**;
- 5) **szkolenia i edukację**

AKADEMIA BEZPIECZEŃSTWA

Akademia Bezpieczeństwa
C&M. Consulting
Przemysław Jaśko
ul. Piaski 54, 32-555 Zagórze
www.abakademia.pl
biuro@abakademia.pl

- Art. 153. 1. Organy ochrony ludności **mogą**, w ramach swojej właściwości, udzielać **podmiotom ochrony ludności dotacji celowych** na realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.
2. Zasady otrzymywania i rozliczania dotacji celowych, o których mowa w ust. 1, określa **ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych**.
3. W przypadku wydawanych przez wojewodów decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 1, w części, w jakiej zostały one niewykorzystane, pobrane nienależnie, pobrane w nadmiernej wysokości lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, organem odwoławczym jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 154. 1. Finansowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na **poziomie gminy, powiatu i samorządu województwa** planuje się w ramach **budżetów odpowiednio gmin, powiatów i samorządów województw.**

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, mogą **być finansowane w ramach rezerwy celowej**, o której mowa w art. **26 ust. 4** ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

3. Na **finansowanie albo dofinansowanie zadań własnych** z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej jednostki samorządu terytorialnego otrzymują **środki w formie dotacji celowej z budżetu państwa.**

4. Na **finansowanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej**, z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej **jednostki samorządu terytorialnego** otrzymują z budżetu państwa dotacje **celowe w wysokości zapewniającej realizację tych zadań.**

5. Dotacje celowe, o których mowa w ust. 3 i 4, są przekazywane przez wojewodów.

6. Procentowy udział dotacji celowej, o której mowa w ust. 3, w kosztach realizowanego zadania reguluje zawarta umowa. **Wartość dotacji celowej może wynosić do 100 % kosztów zadania.**

7. Zasady otrzymywania i rozliczania dotacji celowych, o których mowa w ust. 3 i 4, określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

8. Organem odwoławczym od decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 3 i 4, w części, w jakiej zostały one niewykorzystane, pobrane nienależnie, pobrane w nadmiernej wysokości lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 155. 1. Na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeznaczają się corocznie środki w wysokości nie niższej niż **0,3 % produktu krajowego brutto**.

2. W skład środków, o których mowa w ust. 1, wchodzi:

1) środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez **ministra właściwego do spraw wewnętrznych i wojewodów** oraz wydatki **Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych**;

2) środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez:

a) **ministra właściwego do spraw zdrowia** w zakresie środków przeznaczonych na finansowanie zadań, o których mowa w:

– **art. 4 ust. 1 pkt 1,**

– **art. 48 ust. 1** ustawy z dnia 8 września 2006 r. o **Państwowym Ratownictwie Medycznym,**

b) **Narodowy Fundusz Zdrowia** w zakresie środków przeznaczonych na **finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu ratownictwa medycznego**;

3) środki ujęte w ramach **limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych**, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w wysokości **0,15 % produktu krajowego brutto**.

3. Wartość produktu krajowego brutto, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2 pkt 3, jest ustalana na podstawie wartości określonej w **obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego** wydawanym na podstawie art. 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto (Dz. U. z 2021 r. poz. 151), według stanu na dzień 31 sierpnia.

4. **Minister Obrony Narodowej** na etapie opracowywania projektu budżetu państwa **wydziela ze środków, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2** ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, środki do uwzględnienia w częściach budżetu państwa, wskazanych w ust. 6, z przeznaczeniem na realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, **w tym na zadania o charakterze obronnym Rzeczypospolitej Polskiej, określonych w Programie Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.**

5. Podziału środków, o których mowa w ust. 4, na poszczególne części budżetu państwa wskazane w ust. 6 dokonuje minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, **z uwzględnieniem Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej**, w oparciu o przepisy wydane na podstawie art. 138 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

6. Środki, o których mowa w ust. 2 pkt 3, wydziela się z limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych i ujmuje się w części 42 „Sprawy wewnętrzne” oraz części 85 „Wojewodowie” w ramach działu 752 – Obrona narodowa na realizację zadań, o których mowa w art. 152 ust. 2.

Art. 156. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych opracowuje Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

2. Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej określa sposób finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej ze środków, o których mowa w art. 155 ust. 2.

3. Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej opracowuje się na okres 4 lat i aktualizuje co 2 lata.

4. Projekt Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej:

1) podlega uzgodnieniu z:

a) Ministrem Obrony Narodowej,

b) Przewodniczącym Komitetu do spraw Pożytku Publicznego;

2) jest opiniowany przez:

a) Zespół,

b) Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

5. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, zatwierdza, w drodze uchwały, Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej i jego aktualizacje.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółową zawartość Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, mając na uwadze zapewnienie sprawnego i przejrzystego planowania finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 157. Spółki z udziałem Skarbu Państwa, spółki z udziałem jednostek samorządu terytorialnego i spółki z udziałem państwowych osób prawnych mogą przeznaczać corocznie na wpłatę na Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności, o którym mowa w art. 31 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 98 i 1907), do 0,3 % zysków netto za rok poprzedni w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, 295 i 1598 oraz z 2024 r. poz. 619, 1685 i 1863) lub międzynarodowego standardu rachunkowości stosowanego przez daną spółkę

AKADEMIA BEZPIECZEŃSTWA

Akademia Bezpieczeństwa
C&M. Consulting
Przemysław Jaśko
ul. Piaski 54, 32-555 Zagórze
www.abakademia.pl
biuro@abakademia.pl